

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 26. maj 2015
Kontor: EU-retskontoret
Sagsbeh: Sanne A. Edmonson
Sagsnr.: 2015-6140-0823
Dok.: 1600188

Notat til Folketingets Europaudvalg og Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik om afgivelse af indlæg i EU-Domstolens præjudicielle sag C-115/15, NA

1. Indledning

Storbritanniens Court of Appeal har forelagt præjudicielle spørgsmål for EU-Domstolen i en sag vedrørende en pakistansk mor til to mindreårige tyske statsborgere. Sagen rejser spørgsmål om bl.a. retten til fortsat ophold i en værtsmedlemsstat for tredjelandsstatsborgere, som er tidligere ægtefælle til en unionsborger, der er udrejst, og om samspillet mellem unionsborgerskabsrettighederne og artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) samt artikel 7 i EU's charter om grundlæggende rettigheder (chartret).

2. Sagens faktiske omstændigheder

NA er pakistansk statsborger og giftede sig i september 2003 med KA, der er tysk statsborger. I marts 2004 flyttede parret til Storbritannien. NA blev ved flere lejligheder udsat for vold i hjemmet. I oktober 2006, hvor NA var gravid i femte måned, overfaldt KA hende og forlod parrets hjem. I december 2006 forlod han Storbritannien og anmodede de britiske myndigheder om at ophæve NA's opholdstilladelse, da han permanent var flyttet til Pakistan.

I den periode, hvor KA opholdt sig i Storbritannien, var han enten arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende. NA og KA har to døtre, som er født i Storbritannien i henholdsvis 2005 og 2007. Ifølge KA blev parret skilt ved en såkaldt talaq udstedt i Pakistan i marts 2007. I september 2008 indledte NA en skilsmisseprocedure i Storbritannien, og en uigenkaldelig skilsmisseerklæring blev udstedt i august 2009. NA fik tildelt forældremyndigheden over de to børn, som begge er tyske statsborgere.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

NA har til appeldomstolen appelleret, at Upper Tribunal fandt, at hun ikke opfyldte kravet for at blive anset for et familiemedlem, der har bevaret retten til ophold, jf. opholdsdirektivets artikel 13, stk. 2, idet hendes tidligere ægtefælle ikke befandt sig i Storbritannien på datoen for skilsmissen.

Secretary of State har appelleret, at Upper Tribunal fastslog, at NA havde ret til ophold i henhold til både artikel 20 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) i medfør af principperne i Zambrano-sagen og artikel 12 i forordning nr. 1612/68 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet. Secretary of State har ikke appelleret, at Upper Tribunal endvidere gav NA medhold i hendes anlagte søgsmål på grundlag af EMRK artikel 8.

Appeldomstolen har på den baggrund forelagt Domstolen følgende spørgsmål:

1. Skal en tredjelandstatsborger, som er tidligere ægtefælle til en unionsborger, kunne godtgøre, at den tidligere ægtefælle udøvede sine traktatsikrede rettigheder i værtsmedlemsstaten på tidspunktet for deres skilsmisse, for at bevare sin ret til ophold i henhold til artikel 13, stk. 2, i direktiv 2004/38/EF?

2. Har en unionsborger i henhold til EU-retten ret til ophold i en værtsmedlemsstat i medfør af artikel 20 TEUF og 21 TEUF under omstændigheder, hvor den eneste stat i EU, hvor borgeren har ret til ophold, er den stat, hvor vedkommende er statsborger, men hvor en kompetent domstol har fastslået, at en udsendelse af denne borger fra værtsmedlemsstaten til den stat, hvor vedkommende er statsborger, udgør en krænkelse af dennes rettigheder i henhold til EMRK's artikel 8 eller chartrets artikel 7?

3. Hvis unionsborgeren i spørgsmål 2 ovenfor er et barn, har den forælder, der har forældremyndigheden over barnet alene, i så fald en afledt ret til ophold i værtsmedlemsstaten, hvis barnet ville være nødsaget til at følge forælderen, hvis denne blev udsendt fra værtsmedlemsstaten?

4. Har et barn ret til ophold i værtsmedlemsstaten i henhold til artikel 12 i forordning (EØF) nr. 1612/68 (nu artikel 10 i forordning (EU) nr. 492/2011), hvis den af barnets forældre, der er unionsborger, og som har været beskæftiget i værtsmedlemsstaten, ikke længere opholder sig i værtsmedlemsstaten, når barnet påbegynder uddannelse i den pågældende stat?

3. Regeringens interesse i sagen

Spørgsmål 1 om opholdsdirektivets artikel 13, stk. 2, om bevarelse af familiemedlemmers ret til ophold i tilfælde af skilsmisse mv. har været rejst i en anden verserende præjudiciel sag (sag C-218/14, Singh), hvor regeringen har afgivet skriftligt og mundtligt indlæg. Der er tale om et spørgsmål, som ikke ses at være afklaret i Domstolens praksis. I sine indlæg i Singh-sagen har regeringen i overensstemmelse med dansk praksis argumenteret for, at en afledt ret til ophold for en tredjelandstatsborger ophører, når en unionsborger, der tidligere har været gift med tredjelandstatsborgeren, udrejser fra værtsmedlemsstaten. Det er i forlængelse heraf regeringens opfattelse, at opholdsretten ikke efterfølgende kan bevares i medfør af opholdsdirektivets artikel 13, stk. 2, hvis parret bliver skilt *efter* unionsborgerens udrejse. Regeringen vil i et indlæg i nærværende sag gentage denne argumentation.

Spørgsmål 2 og 3 vedrører en eventuel selvstændig ret for de to døtre til ophold i Storbritannien i kraft af deres unionsborgerskab, jf. TEUF artikel 20 og 21, og i givet fald i medfør heraf en afledt opholdsret til deres mor. Spørgsmålene er baseret på, at Upper Tribunal har vurderet, at det ville være i strid med døtrenes rettigheder som unionsborgere i henhold til EMRK artikel 8 eller chartrets artikel 7, hvis de blev udsendt af Storbritannien som følge af afslaget på morens ansøgning om opholdstilladelse.

I henhold til Domstolens praksis vedrørende TEUF artikel 21 om unionsborgeres ret til indrejse og ophold i en anden medlemsstat kan børn, der er unionsborgere, have en selvstændig ret til ophold i en anden medlemsstat, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Barnets unionsborgerskab kan, hvor unionsborgeren er efterkommer af en tredjelandstatsborger, få afledte retsvirkninger for tredjelandstatsborgerens opholdsret, hvis den pågældende rent faktisk forsørger barnet. Det følger endvidere af Domstolens praksis vedrørende TEUF artikel 20 om unionsborgerskabet, at et barns unionsborgerskab kan være til hinder for, at en medlemsstat nægter en tredjelandstatsborger en afledt opholdsret i en situation, hvor tredjelandstatsborgeren forsørger sine børn, som er unionsborgere, og som har ophold i den medlemsstat, hvor de er statsborgere.

Regeringen har en væsentlig interesse i at argumentere for, at der ikke i medfør af TEUF artikel 20 og 21 er ret til ophold eller en afledt ret til ophold i en situation, hvor der ikke er tale om, at afslaget på morens ansøgning om ret til ophold i medfør af EU-reglerne har den virkning, at døtrene

vil være nødsaget til at forlade Unionens område, hvorved de fratages den effektive nydelse af kerneindholdet i de rettigheder, som de er tillagt i kraft af deres status som unionsborgere. Dette skyldes, at døtrene har ret til ophold i Tyskland, hvor de er statsborgere, og hvor moren, der faktisk tager sig af børnene, har mulighed for at opnå en afledt ret til ophold. I den forbindelse vil regeringen henvise til Domstolens resultat i sag C-86/12, Alokpa m.fl., hvor Domstolen fastslog, at TEUF artikel 20 og 21 ikke er til hinder for, at en medlemsstat nægter en tredjelandstatsborger ret til at opholde sig på sit område, når denne statsborger er eneforsørger af små børn, som er unionsborgere, og som har opholdt sig sammen med den pågældende tredjelandstatsborger i denne medlemsstat siden deres fødsel, uden at de er statsborgere i denne samme stat eller har gjort brug af deres ret til fri bevægelighed, for så vidt som disse unionsborgere ikke opfylder betingelserne i opholdsdirektivet, og et sådant afslag ikke fratager de nævnte unionsborgere den effektive nydelse af kerneindholdet i de rettigheder, som de er tillagt ved statussen som unionsborger, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at undersøge.

Det bemærkes, at regeringen ikke i indlægget vil forholde sig til det spørgsmål, om det vil være i strid med døtrenes rettigheder som unionsborgere i henhold til EMRK artikel 8 eller chartrets artikel 7, hvis de udsendes af Storbritannien som følge af afslaget på morens ansøgning om opholdstilladelse.

Spørgsmål 4 om, hvorvidt et barns ret til ophold i henhold til artikel 10 i forordning nr. 492/2011 om arbejdskraftens frie bevægelighed kræver, at forælderen, der er unionsborger, og som har udnyttet sin ret til fri bevægelighed som arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, stadig har ophold i værtsmedlemsstaten på det tidspunkt, hvor barnet påbegynder sin uddannelse, har Domstolen ikke tidligere taget stilling til.

Det er regeringens vurdering, at der ud fra en formålsfortolkning af bestemmelsen og arbejdskraftens fri bevægelighed generelt bør argumenteres for, at det er et krav, at forælderen har ophold, når barnet påbegynder uddannelsen.